

Lokal klimahandlingsplan

Specialektoren

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder

Indhold

4	1 Indledning
6	2 Virksomheden
8	3 Bygninger og arealer
10	4 Transport
12	5 Forplejning
14	6 Udstyr
15	7 Patientartikler
17	8 Øvrigt forbrug
18	9 Affaldshåndtering
19	10 Organisering

1 Indledning

Dette er den lokale klimahandlingsplan for Speciaalsektoren i Region Nordjylland. Speciaalsektoren er en del af Region Nordjylland, og denne klimahandlingsplan viser, sammen med lignende planer for Aalborg Universitetshospital, Regionshospital Nordjylland, Sygehusapoteket, Den Præhospitale Virksomhed og Administrationen, hvordan Region Nordjylland arbejder med grøn omstilling og bæredygtighed.

Region Nordjylland har som offentlig myndighed en forpligtigelse til at tænke bæredygtighed ind i de ydelser, borgerne tilbydes. Sundhedsvæsenet i Danmark, som regionerne udgør en stor del af, står for ca. 6% af Danmarks samlede CO₂-udledning. En øget CO₂-udledning er både skidt for klimaet og for befolkningens sundhed – så der skal handling til. I Region Nordjylland er målsætningen at mindske CO₂-udledningen med 40% frem mod 2030.

Der skal mange handlinger til, store og små, på alle niveauer, for at den grønne omstilling kan lykkes. Nogle handlinger kan Speciaalsektoren selv gennemføre andre kræver samarbejder, innovation eller måske lovændringer for at lykkes. I den lokale klimahandlingsplan er der fokus på de forandringer, Speciaalsektoren selv kan gennemføre for at forbruge mindre energi, skabe mindre affald,

mindske behovet for transport, øge genbrug og meget andet. Alt sammen for at bringe Region Nordjylland godt på vej mod målet om en grønnere og sundere region.

I Speciaalsektoren vil der særligt være fokus på følgende indsatser i perioden 2023 - 2024

- **Fleksible rammer for lokale indkøb af råvarer og fødevarer til lokal madproduktion på områderne:**

Speciaalsektoren vil i dialog med Indkøbskontoret søge nye tilgange og rammer for områdernes indkøbsmuligheder bl.a. i forhold til lokale indkøb af råvarer og fødevarer.

- **Bygnings- og energirenovering af Speciaalsektorens bygninger med henblik på reduktion af varme- og elforbrug:**

I samarbejde med Anlæg og Ejendomme udarbejdes der vedligeholdelsesplaner for alle Speciaalsektorens områder og tilbud. Vedligeholdelsesplanen skaber overblik over planer for vedligehold i op til 30 år. Med afsæt i vedligeholdelsesplanerne gøres der årligt status på prioritering for de kommende år. Ved de kommende års prioritering af indsatser vil der særligt være fokus på indsatser, der sikrer reduktion af varme- og elforbrug.

Foto: Med en ny luft til vand varmepumpe har de grønne omgivelser ved Forsorgshjemmet Aas fået følgeskab af en grønnere og mere miljøvenlig varmekilde.

Fra oliefyr til varmepumpe på Forsorgshjemmet Aas

På Forsorgshjemmet Aas har man med tilskud fra Regionsrådets Klimapulje haft succes med at gennemføre en markant grøn omstilling. Oliefyret er således udskiftet med en luft til vand varmepumpe, som er en langt mere klimavenlig varmekilde. Anlægget udnytter varme fra luften udenfor og komprimerer den, så den kan anvendes til opvarmning af både bygninger og brugsvand. Den nye varmepumpe erstatter næsten hele varmeforbruget på Forsorgshjemmet Aas, og den har reduceret CO₂-udledningen med ca. 52 tons om året. Oliefyret er dog ikke

endeligt afskaffet, men indgår i en hybridløsning med varmepumpen. Løsningen betyder, at Forsorgshjemmet Aas har fået en varmepumpe, som er dimensioneret til lige præcis deres normale varmebehov, mens oliefyret er backup i ekstraordinært kolde perioder. Den kombination giver nemlig den bedste balance i investeringen, og giver Forsorgshjemmet Aas udsigt til en vedvarende økonomisk besparelse, når udgiften til etablering er tjent hjem.

2 Virksomheden

Specialektoren driver 19 tilbud til borgere med forskellige handicap, psykiske lidelser og sociale udfordringer fordelt på følgende områder:

- **Området for Kommunikation og Specialpædagogik (OKS)**
- **Området for Rehabilitering af Socialt Udsatte Borgere (ORSUB)**
- **Området for Voksne med Udviklingshæmning – Sødisebakke (Sødisebakke)**
- **Området for Socialpsykiatri (Socialpsykiatrien)**

Dertil kommer en mindre administration, som er placeret i Regionshuset.

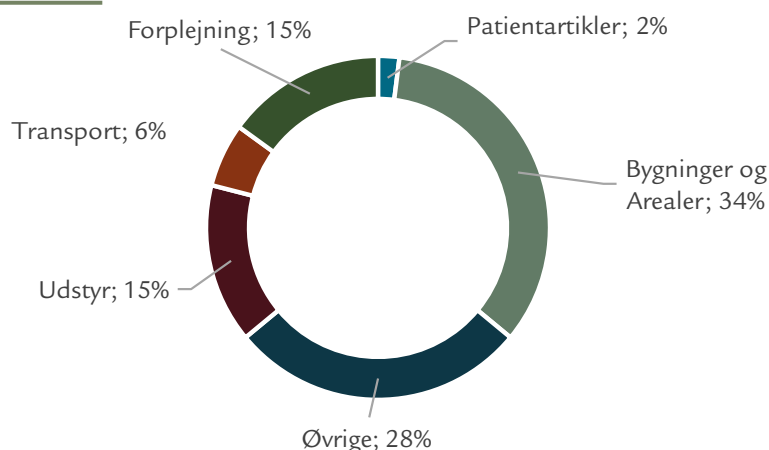
Tilbuddene er spredt på en lang række matrikler over hele Regionen. Hovedparten af tilbuddene er døgntilbud, som er hjem for borgerne. De øvrige tilbud er aktivitets- og samværstilbud, undervisningstilbud, rehabiliteringstilbud og rådgivningstilbud, som borgerne benytter i dagtid.

Der er ca. 1750 medarbejdere ansat i Specialektoren, og pr. 1. juni 2022 bor der 468 borgere på de regionale døgntilbud.

Områdernes bygningsmasse fordeles sig som følger:

- **Området for Socialpsykiatri:** 20.012 m²
- **Området for Kommunikation og Specialpædagogik:** 18.331 m²
- **Området for Rehabilitering af Socialt Udsatte Borgere:** 8.770 m²
- **Området for voksne med Udviklingshæmning - Sødisebakke:** 17.427 m²

Patientartikler	2%
Bygninger og Arealer	34%
Øvrige	28%
Udstyr	15%
Transport	6%
Forplejning	15%
COVID-19	

Særlige forhold i planens periode

Størsteparten af Specialektorens ydelser finansieres af kommunerne, der visiterer borgere til Specialektorens tilbud inden for rammerne af Den Nordjyske Socialaftale. Dertil finansieres en del af ydelserne gennem den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO) ved Socialstyrelsen. Budgettet for Specialektoren afspejler derfor den styringsramme, som virksomheden er underlagt under Den Nordjyske Socialaftale og de kontrakter, der indgås med VISO. Initiativer der iværksættes, som led i klimahandlingsplanen, sker derfor inden for rammen af de eksisterende budgetter og Specialektorens anlægs- og investeringsramme. Dertil kan der iværksættes projekter med finansiering gennem Region Nordjyllands Klimapulje.

Der er aktuelt en proces i gang for at afklare, om kommunerne ønsker at Specialektoren skal oprette og drive et nyt tilbud til unge med selvskadende adfærd. Hvis det besluttes at oprette tilbuddet, vil Specialektoren skulle nybygge et døgntilbud med 10 pladser.

Størsteparten af de borgere der anvender Specialektorens tilbud er over 18 år og har derfor fuld selvbestemmelsesret over eget vand og varmeforbrug i egen bolig. Eventuelle initiativer for nedbringelse af borgernes vand og varmeforbrug afhænger derfor af den enkelte borgers samtykke.

Foto: Nye LED-lamper gavner både klimaet og økonomien samt elever, borgere og medarbejdere på Området for Kommunikation og Specialpædagogik (OKS).

LED-lamper giver lysere tider for klimaet

På Området for Kommunikation og Specialpædagogik (OKS) er en stor del af den ældre belysning blevet udskiftet fra lysstofrør til ny belysning med LED-lyskilder. Lyset er både blevet udskiftet i undervisningslokaler, der benyttes af elever på døvblinde- og høretabsområdet, samt på flere botilbud med samme målgruppe.

OKS har valgt at skifte til nye lyskilder, hvor man også kan justere på lysets farve. Det giver optimale forhold for områdets elever, borgere og medarbejdere, fordi det giver mulighed for at tilpasse lyset individuelt i en dagslysrhythme, eller at skifte farve og styrke på belysningen alt efter behov.

Med skiftet til LED-lamper har OKS sparet mere end 20 pct. på sit energiforbrug til belysning, hvilket har en positiv effekt på CO₂-udledningen. Samtidig har udskiftningen ført til væsentligt lavere udgifter til vedligehold pga. den lange levetid på helt op til 70.000 timer på de nye lyskilder. Det giver både besparelser på indkøb og på de mandetimer, der tidligere gik til at skifte udtjente lysstofrør.

3 Bygninger og arealer

Udledninger fra forbrugsområdet Bygninger og arealer sker i forbindelse med produktionen af den energi, som forbruges i bygningerne og på arealerne. Hertil indgår udledninger, der sker i forbindelse med service og vedligehold af bygninger og tekniske installationer. Indsatser for at nedbringe udledningen fokuserer derfor på at mindske forbruget af el, vand og varme, samt materialeforbrug i forbindelse med reparationer, vedligehold og nybyggeri.

I Specialektoren er der over de senere år gennemført adskillige anlægsprojekter, som har medvirket til at nedbringe forbruget af energi.

Specialektoren har i de senere år gennemført anlægsprojekter både med nybyggerier og renoveringer af eksisterende bygninger. Projekterne har haft til formål at opføre nye boliger til Specialektorens målgrupper. Ved gennemførelsen af anlægsprojekterne er der opnået energieffektiviseringer gennem brug af moderne materialer, som medvirker til et lavere energi- og varmekonsum.

I flere af Specialektorens bygninger er der blevet installeret nye lyskilder med LED-belysning. Ud over strømbesparelser medfører projekterne bedre vilkår for beboerne, idet LED-belysningen giver mulighed for at understøtte beboernes døgnrytme.

Dertil er der i flere bygninger blevet installeret CTS-anlæg (Central Tilstandskontrol og Styring), som anvendes til at styre og regulere bygningernes varme- og ventilationsanlæg, så de fungerer optimalt med det mindst mulige energiforbrug. CTS-anlæg kan dertil hjælpe til løbende

fejlfinding ved hjælp af indbyggede eller tilknyttede analyse-systemer. Det er målet, at CTS-anlæg bliver udbredt til flere af Specialektorens bygninger i den kommende periode.

Det er målet at foretage en fortløbende optimering af brugen af CTS-anlæggene med henblik på effektivt energiforbrug og reduktion af CO₂-aftrykket. Dette sker bl.a. ved løbende opkvalificering af personalet, der anvender CTS-anlæggene, samt opmærksomhed på udsving i energiforbrug og opfølgende handlinger herpå.

Hvad skal der gøres på lang sigt:

Som led i den årlige gennemgang af vedligeholdelsesplanerne for de enkelte områder har Specialektoren og Anlæg og Ejendomme hvert år en drøftelse af behovet for eventuelle vedligeholdelsesprojekter for de enkelte bygninger. I den forbindelse har Specialektoren fokus på eventuelle behov for forbedringstiltag vedr. energiforbruget.

På længere sigt undersøges mulighederne for brug af solceller på tilbuddenes bygninger eller omkringliggende områder. Mulighederne undersøges i første omgang i dialog med Anlæg og Ejendomme og dernæst beliggenhedskommunerne.

Dertil undersøges mulighederne for udskiftning af CO₂-tunge varmekilder til energivenlige varmekilder på de tilbud, hvor dette er muligt. Dette sker i dialog med Anlæg og Ejendomme.

Herudover vil man i Specialektoren også:

- Undersøge mulighederne for husvindmøller på tilbud, der er geografisk godt placeret til formålet.
- Udbrede brugen af CTS-anlæg på de områder og tilbud, der mangler dette.
- Udbrede brugen af LED-belysning på de områder og tilbud, der mangler dette.
- Undersøge mulighederne for at nedbringe el- og vandforbrug ved specifikke målgrupper i Specialektoren. Eventuelle indsatser, som beror på adfærdsændringer ved beboerne på Specialektorens tilbud, vil kun blive gennemført efter samtykke fra de enkelte beboere.

Hvilke handlinger og indsatser vil der være fokus på i handlingsplanens periode:

I den kommende periode gennemføres der nye investeringer med CTS-anlæg på OKS og ORSUB. Investeringerne beror bl.a. på midler fra Udviklingspuljen og investeringer på de enkelte tilbud.

Dertil gennemføres der projekter med konvertering af eksisterende lyskilder til strømbesparende LED-belysning indendørs og udendørs.

Derudover søges der dialog med Indkøbskontoret om mulighederne for øget fleksibilitet i forhold til områdernes handlefrihed ved indgåelse af selvstændige serviceaftaler bl.a. med vaskerier, aftaler om indkøb af råvarer

og varer lokalt med henblik på at minimere transport og CO₂-udledning.

Ydermere gennemføres der på enkelte tilbud løsninger med regnvandsopsamling til havebrug.

Vision for drift af bygninger og arealer

Specialektorens vision for drift af bygninger og arealer er, at:

- der gennem vedligeholdelsesplaner opnås endnu større gevinster for klimaet
- der opnås større frihed til miljøvenlige indkøb, hvor dette giver en gevinst for klima og inddragelse af borger.

Målsætninger for bygninger og arealer

Udledningen i 2018 var 2.832 ton CO₂-e. Målsætningen for 2.185 ton CO₂-e, svarende til en reduktion på 77 %.

4 Transport

Udledningerne fra transport kommer fra brug af benzin og diesel i de biler og busser, som Regionen ejer, leaser eller lejer. Der er også udledninger fra tog- eller busrejser, og flytransport af medarbejdere og patienter i sygehusvæsenet samt anden patientbefordring. Området dækker også udledningerne, der sker, når medarbejdere og andre, der kører i regionens tjeneste, kører i egne køretøjer og kompenseres gennem kørselsgodtgørelse. Udledninger fra transport af varer regnes også med her.

Indsatser for at mindske udledninger fra transport handler om to ting: at mindske behovet for transport, og skifte til transportmidler med en bedre klimaprofil f.eks. el-biler.

Kort beskrivelse af status:

El-køretøjer

Områder og tilbud er i gang med udskiftning af konventionelle køretøjer til el-køretøjer. Udskiftningen sker i takt med, at eksisterende køretøjer udskiftes, når disse er udtjent.

Størsteparten af Specialsektorens tilbud har fået opsat el-ladestander med henblik på klargøring af opladningsmuligheden for nyindkøbte el-biler.

Hvilke handlinger og indsatser vil der være fokus på i handlingsplanens periode:

Telebehandling og virtuelle statusmøder med eksterne parter

Størsteparten af Specialsektorens områder gennemfører virtuelle statusmøder, hvor sagsbehandlere fra kommunerne mødes med Specialsektorens ansatte over Teams. Dette er med til at reducere CO₂-udledningen fra køretøjer under transport til møder.

Dertil afklarer et af Specialsektorens tilbud pt. mulighederne for „telebehandling“, hvor konsultationen med borger foretages digitalt over videomøde.

Specialsektoren udskifter løbende køretøjer til el-køretøjer, hvor dette er muligt. Dette sker bl.a. i løbende dialog med Indkøbskontoret, som medvirker ved vurderingen af, hvilke køretøjer der kan indkøbes til Specialsektorens tilbud, og om disse imødekommer tilbuddenes og borgernes behov.

Virtuelle møder for personalet i Specialsektoren

Der vil fortsat være bevågenhed på brugen af virtuelle møder for de ansatte i Specialsektoren. Dette er både en gevinst for miljøet og organisationen, som opnår tidsbesparelser i forhold til de ansattes tid på landevejen.

I den kommende periode søges der yderligere afklaring af, hvilke møder der med fordel kan afholdes som virtuelle møde. Dertil afklares det, om der kan sættes et mål for, hvor stor en andel virtuelle møder skal udgøre af den samlede mødeaktivitet.

Samkørsel

I virksomheden vil der fortsat være opmærksomhed på brugen af samkørsel for hhv. personale og borgere, som i videst mulige omfang bruger samkørsel i stedet for individuelle kørsler bl.a. i forbindelse med daglige sociale aktiviteter for borgerne. Dertil er der fokus på brugen af kollektive transportmidler bl.a. i forbindelse med træning af beboernes færdigheder ved egen transport.

Hvad skal der gøres på lang sigt:

El-ladestander

På længere sigt undersøges mulighederne for fleksibelt brug af virksomhedens ladestander til virksomhedens biler og personalets private biler. Initiativet vil både understøtte indsatsen for CO₂-reduktion og målet om at skabe attraktive arbejdspladser i Region Nordjylland.

Strategi for indkøb af el-køretøjer ved udskiftning af virksomhedens køretøjer

I Speciaalsektoren anvender de enkelte områder biler og busser i forbindelse med transport af personale og beboere på Speciaalsektorens tilbud. Bilerne og busserne udskiftes løbende, når disse er udtjente. I 2021 og 2022 har Speciaalsektoren installeret el-ladestandere på en stor del af virksomhedens tilbud med henblik på forberedelse af indkøb af el-køretøjer, når Speciaalsektorens eksisterende køretøjer skal udskiftes.

Indkøbet af el-køretøjer sker inden for en årlig indkøbsramme på 3 mio. kr. Indkøbstakten afstemmes derfor både med tilbuddenes behov og virksomhedens økonomiske ramme.

Dertil afstemmes indkøbet af el-køretøjer med udviklingen på markedet for el-køretøjer, hvor indkøbet af el-køretøjer bl.a. afhænger af, om der eksisterer reelle alternativer til de nuværende fossildrevne køretøjer – bl.a. i relation til busser, hvor udbuddet af el-køretøjer fortsat er begrænset.

Vision for transport

Hele Speciaalsektorens bilpark søges – hvor dette er muligt - udskiftet til el-køretøjer.

Konverteringen til el-køretøjer understøttes af installation af tilstrækkeligt antal el-ladestandere.

Målsætninger for Transport

Udledningen i 2018 var 660 ton CO₂-e. Målsætningen 1 2023 er en reduktion på 296 ton CO₂-e, svarende til en reduktion på 45 %.

5 Forplejning

Forplejning dækker over indkøb og produktion af kost, køb af catering og repræsentation ved møder. Det vil sige hele produktionen af måltider, inklusive energiforbrug i køkkener, brug af engangsartikler til servering og indpakning. Indsatser indenfor forplejning fokuserer på hele kæden fra køb og transport af madvarer, måltidets sammensætning, tilberedning, mængden af madspild og madaffald.

Kort beskrivelse af status:

Tre af Specialsektorens områder er i gang med at konvertere til indkøb af økologiske fødevarer til køkkendriften, hvor målet er, at der i videst mulige omfang indkøbes økologiske fødevarer.

Forsorgshjemmet Aas har gennemført egenproduktion af frugthave, som minimerer tilbuddets indkøb og transport af frugter. Dertil er tilbuddet i gang med forberedelser til egenproduktion af æg.

Hvad skal der gøres på lang sigt:

På længere sigt bør køkkenpersonalet opkvalificeres til at gennemføre miljøvenlige køkkenstrategier bl.a. ved brugen af klimavenlige madopskrifter samt nye tilgange i madproduktionen og indkøb.

Hvilke handlinger og indsatser vil der være fokus på i handlingsplanens periode:

På længere sigt vil der i køkkenerne bringes fokus på:

- Opkvalificering af køkkenpersonalet til klimavenlig køkkendrift
- Et fællesforum for køkkenpersonalet i Specialsektoren og køkkenenheder i Region Nordjylland
- Bæredygtighed i forhold til indkøb af råvarer
- Anvendelse af de "skæve" grøntsager (bælgfrugter mv.) og nye menuer med henblik på at reducere madspild
- Muligheden for "lokale indkøb" når dette er muligt ifølge indkøbsaftalerne
- Nedbringelse af madspild i køkkenet og kantinen
- Køkkenets energi og vandforbrug samt afklaring af vaner og adfærd der kan ændres til fordel for miljøet
- Ny kostpolitik, hvor der bl.a. vil bringes øget opmærksomhed på de nye kostråd
- Erfaringsudveksling. Et nyt fællesforum for køkkenpersonalet i Specialsektoren bringer fokus på ovenstående.

Dertil udvikles der i det nye fællesforum for køkkenpersonale i Specialektoren en tilgang for videndeling af miljøvenlige arbejdsmetoder i køkkendriften med henblik på vidensdeling om:

- En fælles opskriftsbank
- Tiltag for energibesparelser på nye maskiner
- Ideer til forandrede vaner i forhold til energi og bæredygtighed
- Muligheder for temadage for leverandører
- Økonomistyring/besparelspotentialer og tilgange for indkøb og brug af råvarer i den daglige drift
- Klimaværktøjer til registrering af CO₂-regnskab for køkkenener.

Dertil søges der dialog med Indkøbskontoret om mulighederne for at stå stærkere som samlet Region, i forhold til klimavenlige udbudsftaler ved indkøb til køkkenerne.

Maskinpark og udstyr

Der søges afklaring i forhold til en opgradering af maskiner og udstyr med henblik på, i videst muligt omfang, at opnå udskiftning af strømbelastende maskiner og udstyr til andet udstyr, som nedsætter forbruget af strøm, og som forkorter opvarmning/nedkøling samt tilberedningstiden. Som led i dette skal der muligvis en ekstern faglig vurdering til for at prioriterer, hvilket udstyr der klimamæssigt er mest favorabelt at udskifte, sådan at ressourcerne anvendes på de områder/tilbud, hvor det giver den største klimabesparelse.

Madspild

Der vil fortsat være opmærksomhed på forebyggelse af madspild og evaluering på dette.

Der søges i videst muligt omfang genanvendelse af ubrugte madvarer. Dette sker bl.a. ved brug af særlige nedkølingssystemer (blæsekølere) samt fortsat vejledning til det pædagogiske personale, hvad man må og ikke må i forhold til Levnedsmiddelkontrollen. Indsatsen for øget anvendelse af råvarerne fortsættes med henblik på at minimere spild i produktionen.

Egenproduktion

Sødisbakke har ansøgt om midler fra Klimapuljen til initiativer til egenproduktion af frugt, bær og krydderurtehaver.

Dertil er der søgt om midler til en røgeovn for at kunne sætte egenproduktion i gang af klimavenlige madprodukter til Sødisbakkes beboere. Egenproduktionen medvirker til at nedbringe den CO₂, der ellers ville blive brugt på transport af produkterne til detailhandelen og Sødisbakke.

Muligheden for udbredelse af tilgang med egenproduktion til andre områder og tilbud i Specialektoren undersøges.

Klimavenlige indkøbsftaler

Der søges en afklaring af mulighederne for mere fleksible rammer vedr. indkøbsftaler og udbud:

- hvor der indgås lokale aftaler med leverandører med henblik på reduktion af CO₂ ved transport af råvarer
- hvor der er klare rammer og større fleksibilitet for områder og tilbuds selvstændige indkøbsftaler for køkkener ift. madvarer mv.

Vision for forplejning

- Alle virksomhedens områder involveres i strategien for klimavenlig madproduktion
- Virksomheden ønsker et fokus på udvikling, med opmærksomhed på beboeres behov og Specialektorens kerneopgave, hvor tilbud med egen madproduktion kan udvikle sig til at endnu mere bæredygtige køkkener.

Målsætninger for forplejning

Udledningen i 2018 var 1.328 ton CO₂-e. Målsætningen i 2030 er en reduktion på 691 ton CO₂-e, svarende til en reduktion på 52 %.

6 Udstyr

I driften af Regionens aktiviteter indgår indkøb af en lang række forskelligt udstyr. Dette udstyr omfatter bl.a. inventar, møbler, kommunikations- og IT udstyr til Regionens bygninger og faciliteter. Det dækker også over apparatur og instrumenter, der indkøbes til sundhedsvæsnet, samt maskiner og tekniske anlæg. Udstyrsområdet dækker over indkøb, leje og vedligehold af dette udstyr. Udledningen herfra opstår i produktionen og vedligeholdelsen af udstyret, og altså ikke til energiforbruget i brugsfasen. Indsatser for at mindske udledningen indenfor udstyr handler derfor om at købe mindre, at reducere behovet, at reparere og at genbruge.

Kort beskrivelse af status:

Udtjente haveredskaber og køretøjer til udendørsarealer er blevet udskiftet til redskaber med el-drevet motor.

Hvad skal der gøres på lang sigt:

Arbejdet med at udskifte haveredskaber og køretøjer til udendørsarealer til el fortsættes i takt med, at køretøjerne er udtjent.

Hvilke handlinger og indsatser vil der være fokus på i handlingsplanens periode:

Udfasning af engangsartikler ved forplejning

Der søges i videst muligt omfang en udfasning af brugen af engangsartikler, hvor områderne i stedet kan anvende genanvendelige materialer til både personale og beboere ved servering af blandt andet mad, kaffe mv.

Fokus på langtidsholdbart og fremtidssikret udstyr

I dialog med Indkøbskontoret afklares mulighederne for indkøb af materiale, hvor udstyrets holdbarhed og fremtidssikring prioriteres.

Herudover søges der en afklaring af mulighederne for mere bæredygtige løsninger ved udskiftningen af IT-udstyr.

Ratingsystem af leverandør

Der søges dialog med Indkøbskontoret om muligheden for evaluering og rating af eksisterende leverandører - i relation til produkternes klimavenlighed - med henblik på læring og indgåelse af nye indkøbsaftaler, som er miljøvenlige.

Overblik over indkøbsaftaler

Der søges dialog med Indkøbskontoret om tydeliggørelse af eksisterende indkøbsaftaler samt deres klimavenlighed/grønne valg.

Vision for udstyr

Der søges indkøbsløsninger med henblik på endnu bedre mulighed for grønne valg samt overblik over eksisterende indkøbsaftaler.

Målsætninger for udstyr

Udledningen i 2018 var 1.231 ton CO₂-e. Målsætningen i 2030 er en reduktion på 475 ton CO₂-e, svarende til en reduktion på 39 %.

7 Patientartikler

Patientartikler dækker over de produkter, som er direkte relateret til patienter. Dette dækker bl.a. medicin, lægelige artikler, medicinske luftarter, testmaterialer og kemikalier, hjælpemidler, implantater og personlige hygiejnemidler. Det dækker også over en lang række engangsartikler, der bruges i forbindelse med undersøgelse og behandling af patienter.

Indsatser indenfor dette område kan dække over utroligt mange handlinger, som alle skal foregå i respekt for behandlingskvalitet og patientsikkerhed. Det væsentligste er, at der er fokus på at nedbringe materialeforbrug og spild. En del af dette kan ske gennem at stille krav til leverandører og produkter, gennem udbud og indkøb. For at Regionens indkøbsfunktion kan stille sådanne krav, er der brug for lokal fokus på, hvordan ændrede produkter og rutiner kan mindske spild og forbrug.

Papirforbrug og plastemballage på patientartikler

I dialog med Indkøbskontoret undersøges mulighederne for nedbringelse af papirforbrug og plastemballage på patientartikler (hagesmækker, plasticbægre, engangsvaskelude, papirhåndklæder mv.)

Udfasning af plasticbægre til medicin

Plasticbægre til medicin udfases, hvor muligt. Der anvendes i stedet genanvendelige materialer eller papmaterialer.

I virksomheden overvejes nye metoder ved dosering og udlevering af medicin med henblik på afklaring af nye miljøvenlige tilgange som alternativ til brug af engangsbægre i plastic.

Nedbringelse af forbruget af gummihandsker

Der søges nye løsninger med bedre tilgængelighed af gummihandsker på forskellige lokationer, sådan at der kun medtages det nødvendige antal og spild undgås.

Vision for Patientartikler

Ved brug af engangsartikler til borgerne søges der nye veje ved mindre brug af plastemballage og flere grønne alternativer.

Målsætninger for patientartikler

Udledningen i 2018 var 195 ton CO₂-e. Målsætningen i 2030 er en reduktion på 30 ton CO₂-e, svarende til en reduktion på 16 %.

CASE

Foto: Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed har leaset el-biler og etableret ladestandere til glæde for klimaet, økonomien og medarbejderne.

Leasing af el-biler ved Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed

Medarbejdere ved Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed (ISHD) har et stort arbejdsrelateret kørselsbehov, og af mangel på andre muligheder har de tidligere i stort omfang benyttet deres egne biler, som bruger konventionelt brændstof. En praksis som belaster klimaet, og som ISHD satte sig for at gøre noget ved. Målet var dels at reducere virksomhedens klimaaftryk og dels at begrænse udgiften til kørselsgodtgørelse. Midlet var etablering af el-ladestandere og leasing af el-biler, som personalet kan anvende i arbejdssammenhæng i stedet for egne biler.

El-bilerne leveres i november 2022, og de skal fremover fragte ISHDs medarbejdere til og fra opgaver ude af huset, hvilket hidtil er løbet op i ca. 475.000 km årligt kørt i egne biler – og heraf mere end 430.000 km til høj kørselstakst. I første omgang har ISHD leaset syv el-biler og etableret tilhørende el-ladestandere på deres matrikel.

På sigt kan det dog give god mening for både klima og økonomi at anskaffe flere el-biler med henblik på brug af Regionens køretøjer frem for privatkørsel og kørsel i benzin- og diseldrevne firmabiler.

8 Øvrigt forbrug

Dette område rummer udledningerne fra en lang række forskellige indkøb relateret til drift og service. F.eks. linned og beklædning, kontorartikler samt rengøring, kurser og konferencer. Indsatser indenfor området vil dreje sig om at mindske forbrug og spild, øge levetid for produkter, vælge produkter med lav klimabelastning og være opmærksom på at træffe bæredygtige valg i forbindelse med afvikling af og deltagelse i kurser og konferencer. En del af dette kan ske gennem at stille krav til leverandører og produkter, gennem udbud og indkøb. For at Regionens indkøbsfunktion kan stille sådanne krav, er der brug for lokal fokus på, hvordan ændrede produkter og rutiner kan mindske spild og forbrug.

Hvad skal der gøres på lang sigt:

Fortsat fokus på klimavenlig adfærd ved kontorbrug, slukning af lys og pc samt indkøb af miljøvenlige materialer til kontorbrug samt reduktion af papirforbrug.

Hvilke handlinger og indsatser vil der være fokus på i handlingsplanens periode:

Adfærd og vaner

Der bringes opmærksomhed på klimavenlig adfærd ved kontorbrug, slukning af lys og pc samt indkøb af miljøvenlige materialer til kontorbrug.

Reducere papirforbrug ved udskrifter

Forbruget af papir ved udskrifter søges reduceret ved brug af digitale platforme og medier i stedet.

Papirservietter

Papirservietter på toiletter udskiftes med genanvendelige håndklæder, hvor dette er muligt.

Fokus på genbrug og forlænget levetid

IT-Udstyr, inventar og hårde hvidevarer genbruges i videst muligt omfang på tværs af institutioner med henblik på at opnå forlænget levetid.

Virksomheden undersøger muligheden for oprettelse af en genbrugscentral i forhold til tilbuddenes kontormøbler og IT-inventar.

Målsætninger

for øvrigt forbrug

Udledningen i 2018 var 1.892 ton CO₂-e. Målsætningen i 2030 er en reduktion på 143 ton CO₂-e, svarende til en reduktion på 8 %.

9 Affaldshåndtering

Kort beskrivelse af status:

På OKS er der gennemført indsatser med øget genanvendelse og affaldssortering, som afhentes af eksterne leverandører. Det er målsætningen, at der indgås fællesregionale aftaler om affaldssortering og afhentning af affald. Mulighederne herfor afklares i den kommende periode.

Hvad skal der gøres på lang sigt:

Efter afklaring af fællesregional affaldsstrategi kan lokale initiativer iværksættes.

Hvilke handlinger og indsatser vil der være fokus på i handlingsplanens periode:

Der søges en aftale om fællesregional affaldsstrategi, som sætter rammer for affaldssortering og afhentning af affald.

Ligeledes søges der afklaring om fælles strategi for virksomhedens tilbud i forhold til øget affaldssortering og fælles rammer for dialog mellem kommune og Region herom.

10 Organisering

I Specialsektoren er klimaindsatsen organiseret og forankret på tre niveauer under Virksomhedsledelsen:

1. Strategisk chefforum: Administrativ styregruppe

Virksomhedsledelsen (VL) refererer til direktionen, og VL behandler endeligt oplæg til klimahandlingsplan,

2. Specialsektorens fire områder: Lokal styregruppe for de enkelte områder

Områdecheferne og områdets lokale styregruppe har ansvaret for udarbejdelse af indsatsplaner for det enkelte område og implementeringen af mål og handlinger i indsatsplanen.

3. Tilbud på de fire områder: Arbejdsgrupper på de enkelte tilbud

Der kan ved behov oprettes lokale arbejdsgrupper på de enkelte tilbud. Behovet kan bl.a. afstemmes med omfanget af tilbudsspecifikke indsatser og behovet for medarbejderinddragelse på de enkelte tilbud.

På de enkelte områder er der udpeget en tovholder, som har til opgave at koordinere gennemførelsen af indsatsplanen. Dertil kan der udpeges nøglepersoner med særlig viden om indsatsområderne, som kan give sparring og understøtte de lokale ledere i arbejdet med klimahandlingsplanen.

Herudover er der oprettet en arbejdsgruppe, hvor tovholderne fra områderne samt tovholder fra Specialsektorens administration, løbende kan mødes med henblik på erfaringsudveksling om udarbejdelsen og gennemførelsen af indsatsplanerne.

MED-inddragelse på områdeniveau

Med henblik på at skabe mulighed for medinddragelse af personalet i sektoren kan klimahandlingsplanerne løbende dagordenssættes på personale-møder, Mini-MED og Lokale MED-udvalg på områderne.

Lokal klimahandlingsplan 2023-2024 for Specialektoren

Specialektoren
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst
www.rn.dk/specialektoren

December 2022

